

POCIĆ SIĘ (68) *vb impf*

sie (56), się (12).

o jasne.

inf pocić się (23). ◇ *praes 1 sg* pocę się (10). ◇ *3 sg* poci się (11). ◇ *3 pl* pocą się (2). ◇ *praet 1 sg m* pociłem się, -em się pocił (2). ◇ *3 sg m* pocił się (6). *f* pociła się (1). *n* pociło się (1). ◇ *3 pl [m pers]* pocili się]. *subst* pociły się (1). ◇ *fut 3 pl subst* będą się pocić (1). ◇ *imp 2 sg* poc się (2). ◇ *con 3 sg m* by się pocił (5). ◇ *part praes act* pocąc się (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) i XVIII w.

1. *Wydzielać z siebie pot; sudare Mącz, Calag, Calep, Cn; consudare, consudescere, praesudare Calep, Cn; emittere sudorem, exsudare, sudore manare Mącz, Cn; circumsudare, desudare Calep, Cn; effervere, sudore fluere, madere Mącz; aestuare Calep; assudescere, desudescere, elicere a. evocare sudorem Cn (66) : OpecŻyw 103 [2 r.];* Też naprzeciw świerzbiowi/ Sarkę/ Litargirium, ałun warz w oczcie á w oliwie/ á tym fie na mazuy w łaźni á poc fie ocieraiąc pot *FalZioł* III 36a; Wezmi dijaffiniconis poł vncijey, Electuarij z łoku rożanego trzy dragmi [...]/ á day to wypić ciepło na świtaniu/ á potym fie nie trzeba pocić/ ani na wiatr wychodzić *FalZioł* V 83v, I 12a, 13c, III 15c, IV 17b, 46d (14); Ná tę łzkodę [...] głowá S. Stániłławá fie poćilá/ gdy ią w procesłfyey nośil Archidyakon/ chocia ią ocierano nie pomogło nic. *BielKron* 394v; do ktorey [łaźni lekarz] rozmaitych źioł mocnych w kotliki [...] nákladł/ á zwierzchu nád pářą krolá położył przypráwiłfy ktemu mieysce/ áby fie poćil *BielKron* 403; *Sudore manat, Poći fie/ Ciecze po nim pot. Mącz* 208b, 121a, 132a, 427a [4 r.]; áby tho ná gorące kámienie lał/ á w tey łye pářze poćil *SienLek* 91; Ale iż łye potowi s trudná kto bronić ma/ gdyż przezń/ pozbywa ćiało zbythnich wilgoći/ przeto y owłzém ten co łye poćić niemoże/ o thym łye ftárác ma/ áby łye pod čás poćić mógl *SienLek* 136v, 18v, 21, 90v, 92, 92v (10); *Calag* 431a; *AEstuo – Gorám, poczełzie. Calep* 37b, 200a, 250a [2 r.], 313b, 841a, 1025b [3 r.]; ále káźda literá záchowuie łwoię náture włafná, [...] Ná przykład: Poćze fie: gdzie fie káźdý litery náture włafná wyraża *JanNKar* E2; Gdzie iuz w trácony będąc/ ftráchem opoiony/ Poćilem fie krom łaźniéy/ poćil/ ách znędzniony. *GosłCast* 20.

pocić się od czego (3): *Madere metu, Poćić fie od boyáźniewy. Mącz* 203b; co łye thedy przygadza kiedy od ćieplá człowiek łye musí poćić *SienLek* 2v; Tráci ślad/ myli drogę/ we dnie łpi/ á nocą Pędzi/ áz fie od biegu podiezdkiwie pocą. *KlonWor* 21.

W połączeniu szeregowym (1): Iż go widziano y dotykano się ćiałá iego: Gdy płákał/ poćil/ prágnął/ láknął/ poćil się: Gdy się modlił krwáwym potem/ był pogębkowan *BiałKat* 86.

Zwroty: »krwawie, krwią się pocić« (1:1): *Sanguine multo sudare, Krwią fie poćić/ łplufzczeć. Mącz* 427a; We Czwartek po Wieczery w ogrodzie z łwymi był/ Bogu Oycu fie modlił by kielich oddalił/ po trzykroć o to proźąc/ by go raczył odiać/ [...] á krwawie fie poćil. *ArtKanc* D12.

»pocić się [jakim] potem« [*w tym: krwawym* (5)] [*szyk zmienny*] (6): *OpecŻyw* 101v, 102; Co fie chlebnem potem poćil. *RejFig* Cc8; *GrzegRóżn* K2v; Iż nań fráfunek śmiertelny przyłzedł/ y poćil się krwáwym potem/ ták bárzo: iż krople potu iego pádály ná źiemię. *BiałKat* 91; *WujNT Luc* 22 arg.

Przen (6) : Y załz niewiemy gdyś łfedł/ przez pułłcze oblicznoćiá łwoię przed ludem łwoiem przed ftráchem wzrułłáá fie źiemia/ [...] y niebo fie poćilo przed wielmoźnoćiá máiełtatu twego.

RejPs 97v; Bo nález Szoltyś ma tám lyna Co więc ftrzeze tego winá A ífície kto kogo chce czćić Mufi fie dziś mieífiek poćić *RejRozpr* G3; *ReszList* 152.

a) *Trudzić się, męczyć się; ciężko pracować; adhibere contentionem a. nervos a. studium, adlaborare, adniti (omni ope), aestuare, agere magno conatu studioque, calere, conari, conniti (animo), contendere (nervos a. omnibus nervis, a. se, a. vim), desudare, elaborare, eniti, experiri omnia, facere (summa) omnia, incumbere omni animi impetu, intendere animum a. nervos a. studium, laborare, niti, obniti, pugnare, satagere, sudare, tendere summa ope* *Cn* (3) : Gdyby vbodzy ludzie pozwawfzy/ á nie wygrawfzy práwá [...] poćić fię záfiefie mieli/ y wráfćć nakfády: toby żaden choć w naywiętfzey fwey krzywdzie vbogi/ Páná nie pożywał. *GórnRozm* I2; Poćić fię tedy potrzebá a nie wiárá tylko do niebá wlatáfć/ moy miły Nowowierniku *WysKaz* 25.

pocić się na czym (1): biedzi fię teź z nimi [*tymi słowami*] X.K. [...] Dźiwnie fię y ná mię fráfuífć/ y ná tych fię fłowáfch/ chcáf ie wyfzpoćić pocáf. *CzechEp* 301; [iefć wiele wáfności íęzyká żydowfkiego fłowy greckimi włózonych: ktorých y fáfami grekowie/ nie do końcá poífć [...] mogli: y báfzo fię ná nich poćili *CzechNT* *3].

[*Szereg*: »pocić się i robić«: ale Káfáfć, nie ledá głowy íefć vrząd [...]. Poćić fię trzebá y robić/ przy Kazaniu *HerbOdpow* Dd5v.]

2. *Pokrywać się kroplami wilgoci* (2) : [Pocáf fię okná/ będzie zimno. Die fenster fchwitzen/ es wirt kalt. *Wokabul* 1539 T2v; á gdy fię przez fkorkę [*cytryna*] pocźnie poćić/ wymi á ofćudź *SienHerb* 508b.]

pocić się czym (1): Gramia, Flegmá álbo plinienie z oczu gdy fię oczy wftáficznie yáfoby yáfá pleśnią pocáf. *Mącz* 148b.

Przen (1) :

Zwrot: »pocić się krwawym potem« (1): Dziefiáfćtego dnia drzewie wffyfćto rokiefie íj ziela będa fię pocitz krwawym potem albo rofę krwawáf vkáfá. *OpecŻyw* 193v.

3. [*Wydzielać się* (o cieczy) [z czego]: Oley fkáfny/ *Petroleum* zowáf/ niektorzy *Naphta*. bo fię z niektorých fkał tá tłufość poći *SienHerb* K4#v.]

Formacje współrdzenne: *pocić, spocić, spocić się, wspocić, wypocić, wypocić się, zapocić, zapocić się; wypocáfć, zapocáfć się; potnieć*.

Cf **POCĄCY SIĘ, POCENIE**

EW, AL